Ч. 44 Пятниця 25 лютого (9 Марта) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої" і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Рада державна.

В доповненю справозданя з послідного засіданя Палати послів подаемо ще отсї важнійші справи: П. Міністер справ внутрішних відповідав на інтерпеляцию пос. Менґера в справі визискуваня людности сільской аґентами, що посередничать при продажи недвижимостий. П. Міністер потвердив, що того рода випадки бували дійстно особливо же в долїшній Австриї. Виновників укарано а власти політичні остерегли і поучили людність сільску о тих циґаньствах аґентів. — На інтерпеляцию пос. Брзорада відповів п. міністер, що академічне товариство Сазаван в Празї розвязано з причини політичної діяльности, яку вело то товариство против своїх статутів.

Внесенє пос. Бянкінього о дозволенє дискусиї над відповідию п. міністра дра Пленера на інтерпеляцию в справі заведеня хорватскої мови урядової в податкових урядах в Дальмациї відкинено. — Пос. др. Клюн інтерпелював в справі знаня словеньскої мови зі сторони лїкарів судових в словеньских частях краю.

Пос. Бянкіні поставив слїдуючу інтерпеляцию: Мимо півурядового заперечения не замовкли поголоски о мнимім наміреню Австро-Угорщини поділити Сербію, або бодай чинно вмішати ся в єї внутрішні справи на случай революцийного руху в Сербії. В виду того запитую п. презеса міністрів, чи ті поголоски суть правдиві, а на случай потверджаючої відповіди, чи п. презес міністрів може оправдати так газардовний крок; коли же поголоски не правдиві, чи готов п. презес міністрів заперечити їм у відповідний спосіб, для успокоєня умів? — Слїдуюче засїданє назначено на пятницю.

Вчера відбула ся конференция предсїдателїв клюбів коаліцийних з міністрами в справі реформи виборчої. З міністрів взяли участь: кн. Віндішґрец, Бакеґем, Фалькенгайн, Шенборн, Мадейский, Вурмбрандт, Пленер і Яворский; з Палати панів: президент Палати ґр. Травтмансдорф, Шенборн і Фалькенгайн; з німецкої лївиці: Ґайльсберґ, Кінбурґ, Відман, Думрайхер; з Кола польского: Залєский, Єнджейович, Пініньский; з клюбу Гогенварта: Гогенварт, Клюн і Фукс; з кльобу Коронїнього: Коронїні і Рольсберґ. Нараду розпочав президент міністрів а відтак міністер справ внутрішних мотивував цїль сеї наради. Проект правительства наміряє розширити право виборче утворенем нових ґруп виборчих а спосіб виконуваня виборів в громадах сільских має бути полишений законодавству поодиноких країв. Предсїдателї клюбів заявили відтак, що они не мали часу нарадити ся в сїй справі з своїми клюбами і длятого висказують лиш свої особисті погляди. Пос. Гогенварт сказав, що він не годить ся з проєктом правительства, бо той проект творить нову курию виборчу і нарушує дотеперішний стан посїданя міщаньства і селяньства, а не відповідає вимогам автономічним. По сих заявленях не було вже дальшої наради. В пятницю буде проєкт правительства предложений поодиноким клюбам, а відтак буде й оголошений.

В комісиї буджетовій вела ся вчера нарада над титулом „почти і телеґрафи". Референт пос. Експер домагав ся заведеня такого відношеня межи висшими а низшими урядниками, щоби 9, 10 і 11 кляса мали рівну скількість посад. Він поставив також резолюцию, домагаючу ся забезпеченя маніпулянтів почтових на старість і поліпшеня долї експедиєнтів почтових, пакмайстрів, кондукторів і листоносів. — Мавтнер домагав ся заведеня однокрайцарових кореспонденток з анонсами, на чім скарб державний міг би дуже богато заробити. — Пос. Пептак урґував дефінїтивне обсаджене посади радника двору і посади другого старшого радника почтового при львівскій дирекциї а також системізованя старших контрольорів при філїях львівских і краківских. — Опісля обговорювано суму долю служби при урядах почтових і телеґрафічних. Шеф секциї Обентравт обіцяв, що правительство увзглядпить бажаня послів в справі поліпшеня долї служби почтової.

Міністер ґр. Вурмбрандт предложив вчера і пояснив свою проґраму зелїзничу та заповів удержавнене дотеперішних зелїзниць приватних, наразї з виїмкою зелїзниць Північної і Полудневої. — На внесенє президента Білїньского змінено слїдуючі позициї в буджетї: на львівский дворець 200.000 зр. (замість 600.000 зр.); на дворець в Подґужу 150.000 зр.; перша рата на другий шлях зелїзниці межи Львовом а Золочевом 500.200 зр.; доходи фонду інвестицийного зелїзниці Кароля Людвика 1,282.000 зр. (замість 1,032.090 зр.).

---

5)

По мехіканьскій верховині.

(Після записок дра Пашого, Вартеґґа і др.)

II.

З Оріцаби до Мехіко. — Маґе і пульк. — Столиця краю і житє в нїй. — Срібне місто Пачука.

(Конець).

Коли хто осїнною порою їде з Веракруц до Мехіко, може дуже добре почути, як значно і майже нагло зміняє ся тут теплота. Ще єсьмо в Оріцабі, в краю теплім, серед найбуйнїйшої ростинности тропічної, а за яких пять або шість годин, коли доїзджаємо до Мехіко, мерзнемо таки вже добре; студїнь тут така, що вже мало що вода не мерзне. Вже єсьмо майже під самою столицею, але міста не видко, бо єго васланяє густа мрака, що піднимає ся з озер та багон, окружаючих місто з сего боку. Аж лекше робить ся на серци, коли поїзд стає, а подорожний видить, що єсть вже на двірци в Мехіку. Тепер чим скорше треба пошукати якого фіякра та заїхати до якого теплого готелю. Та на що єго шукати? На двірци стоїть множество фіякрів; нехай лиш подорожний покаже ся при виході, а властителї їх таки зараз обскочать єго і мало не рознесуть, кождий чіпає єго і тягне до свого воза та торгує ся без кінця. Сядеш наконець до воза, їдеш двайцять мінут до міста, то побіч воза біжить якпй босий і обдертий, індияньский хлопчище в соломяннім капелюсї, щоби лиш в готели здоймати річи з воза та занести до комнати і заробити за то 1 медіо (трохи більше як десять крайцарів). В готелях нема тут такої служби, як по европейских містах або по містах в Сполучених Державах; тут босий і замащений „моцо" робить заразом службу паробка і кельнера, але що правда увихаєсь добре.

Ми заїхали до найпершого готелю в столици, перебробленого з колишної палати цїсаря Ітурбіда. Та на нещастє не могли тут знайти доброго поміщеня. Того дня були всї готелї і заїздні доми переповнені гостями з далеких сторін: з'їхалось було, бачите, товариство кондукторів від зелїзниць із Сполучених Держав; они устроїли собі прогульку з Ню-Йорку аж до Мехіко. В готели, до котрого ми заїхали, закватирувало ся їх більше як 100, а в честь їх грала на подвірю музика, зложена із 70 музикантів. Того дня відбув ся також баль кондукторский. Нехай же кондуктори від зелїзниць де небудь в Европі подумають о такій прогульцї та о балях — коли они тут нераз не можуть допросити ся якої-такої запомоги, щоби було бодай на кілька недїль з чого жити! Кондуктори перебули тут кілька днів, їздили до Оріцаби і Веракруц, а відтак через Мехіко вернули в своясп.

Але вийдїм на місто і приглянмо ся тутешному житю. Місто на перший погляд представляєсь дуже красно, має широкі і добре вибруковані улицї, вигідні тротоари і електричне осьвітленє, а у вікнах склепів видко красні вистави. Добре зорґанїзована, умундурована полиция піша і кінна удержує в містї взірцевий порядок. На головних улицях повно людий, всюди рух і житє; місто будує ся і розвиває ся чим раз більше; побіч давних іспаньских палат з підсїнями на подвірю, повстають тепер прекрасні новомодні будинки. Огороди публичні і алеї добре удержані. О небезпечности в містї та о єго упадку нема й бесїди; не видко також, щоби валили ся церкви, о чім ще до недавна говорено. Енерґічний президент краю, Порфірий Діяц, завів дійстно порядок. З розбишаками, що в білий день нападали людей на улицях, не робив він богато короводу, лиш велів їх зараз на місци, там де їх прихоплено, ставити під мур і стріляти. Він зорґанїзував войско і завів в нїм порядок та дисципліну, а оно тепер не дасть так легко вибухнути якій небудь революциї. Духовеньство, що правда, єсть пригнетене, сьвященикам не вільно являти ся у церковних ризах на улицях, не вільно відбувати процесий, але мимо того церкви не лиш не підупали, але ще й підносять ся, відновляють ся зверха і в серединї; побожний нарід горне ся до церков великими масами

В справі вистави краєвої

просить нас виділ „Клюбу Русинок“ оголосити сю відозву: „У відповідь на численні запитаня, які нас доходять в справі участи „Клюбу Русинок“ у виставі краєвій, подаємо понизше нашу відозву з дня 2 липня 1893 р.

„Посестри Русинки! „Клюб Русинок“ постановив взяти участь у виставі краєвій, приступаючи враз з другими рускими товариствами до устроєня павільону руских товариств. При тій нагоді загадав „Клюб Русинок“ зібрати з цілого краю, а неменше і з других частий Руси-України всякі взори робіт ручних нашого сільского жіноцтва, а іменно: гафти, мережки й инші вишивки, ґердани, писанки, роботи чипцеві і инші роботи на короснах, окраси стін з паперу і т. п. Зібрані взори були би предметом вистави краєвої в році 1894, а опісля стались би підставою до повного видавництва орнаментики народу руского. До осягненя сеї цїли мусимо відозватись до наших подруг Русинок з просьбою о поміч і спізділанє, тим більше, що і так вже крайна пора призбирати взори нашої народної орнаментики, котра що-раз більше уступає під напором виробів фабричних. Ми віримо кріпко, що так як наші посестри на поклик панни Ірени Герасимовичівної поспішили з богатими власними працями, щоби дати засновок до здвигненя памятника Тарасови, так і тепер поспішать зібрати ті неоцінені останки нашого народного майна, ті окраси наших строїв, комнат і пр., те незатерте сьвідоцтво артистичного змислу і поетичного духа нашого народу, — щоби дати не лише пізнати се богацтво ширшому сьвітови, але й охоронити его від затрати.

Щоби надати одностайність внїшній формі надсиланих взорів і пр., просимо: а) уживати до збираня взорів полотна такого, яке уживаєсь в селї, з відки взори взяті; б) задержувати конче величину полотна 50 цм. високости а 35 ширини, і то осібного кусника полотна на кожде село, хоч би навіть за-для браку різнородности взорів кусник був лише в части взорами заповнений; в) взори не потребують бути великі, а лише тілько з кождого, кілько потреба, щоби цїлий взір виступив; взори ті належить вишивати один під другим і побіч другого, у віддаленю одного центіметра; г) до кождого взору треба пришити ниткою паперець з названєм взору і его робітниці; д) подати місцевість і повіт, звідки походять ті взори.

В той спосіб зібрані взори уложить „Клюб Русинок“ в осібні книжки, (в тій цїли належить з полотна 50 : 35 цм. великого полишити береги воколо на 2 цм. широкі), котрі будуть предметом вистави.

Взори ґерданів просимо з відповідними назвами присилати, а Клюб розмістить їх на відповідних картонах; так само і паперову орнаментику стїн і образів. Всї другі взори робіт жіночих просимо надсилати в ориґінальних оказах, додаючи до кождого конче назву народну, а при оріґінальнійших спосіб виконаня і призначеня, а надто і імя робітниці.

Коли-б найшлись і инші цікаві і цінні предмети жіночого виробу, „Клюб Русинок“ просить випозичити їх на час вистави, по тім зверне їх властителькам, а ручить за цїлість надісланих предметів. Неменше просить „Клюб Русинок“ своїх членів, щоби зволили також власні роботи на виставу надсилати. Членом „Клюбу Русинок“ може бути кожда Русинка; треба лише зголоситись до виділу о принятє. Всї посилки і письма просимо адресувати до предсїдательки „Клюбу“: Львів ул. Чарнецкого ч. 26. Від виділу „Клюбу Русинок“. *Г. Шухевичева*, предсїдателька. *І. Федаківна*, секретарка.

Перегляд полїтичний.

Мінїстер торговлї заповів в комісиї буджетовій нову орґанїзацию в ґенеральній Дирекциї зелїзниць, котра то орґанїзация має установити уряд для австрийских зелїзниць льокальних. Уряд зелїзниць має бути вправдї зорґанїзований в рамах ґенеральної інспекциї, але буде займати самостійне і независиме становище; він має складати ся з двох департаментів мінїстерияльних, з котрих один під управою радника мінїстерства, Врби, буде залагоджувати справи правничо-законодавчі, а другий під управою директора стирийского уряду зелїзниць льокальних, п. Вурмба, технїчно-торговельні.

Рада міста Відня зробила уступку галицким різникам і торговельникам мяса та дозволила, щоби волове мясо, привожене з Галичини було вільне від чвертованя.

Ходить чутка, що нїмецкий парлямент і сойм пруский будуть рівночасно відрочені дня 16 с. м., а опісля зберуть ся знову на засїданя аж 3 цьвітня.

В Парижи відбув ся пир, устроєний тамошною анґлїйскою кольонїєю торговельною. Підчас пира заявив анґлїйский посол льорд Дїфферен, що Росия і Франция у важних справах дали докази, що хотять мира з Анґлїєю. Мир европейский єсть тим самим забезпечений. Бесїдник буде старати ся всїма силами, щоби удержати добрі відносини межи Франциєю а Анґлїєю.

Новинки.

Львів дня 8 марта.

— **Іменованя і перенесеня.** П. Намістник іменував б. підофицирів Івана Ладижиньского (для староства в Бжеску) і Осипа Надаховского провізор. канцелїстами Намістництва. Комісаря пов. Адама Тірмана переніс з Бібрки до Рави.

— **Конкурс.** Краєва Рада шкільна оголошуэ конкурс на посаду греко- и римо-кат. катихита при учительскій семинариї мужескій в Станїславові. Річна платня виносить 1000 зр. з додатком активальним для IX. ранґи. Поданя треба вносити до кінця марта.

— **Запомоги.** З суми 700 зр. призначеної Соймом на запомоги для акад. товариств, одержало руске товариство „Ватра“ 100 зр. — З суми 1300 зр. на ремісничі товариства „Зоря“ у Львові 100 зр.

— **На будову руского театру** зложили: Зварич з Цеброва 1 зр. 74 кр. на купони; о. Ів. Пастернак з Хирова 3 зр. 30 кр. за купони; рада громадска в Бродах 5 зр.; рада громадска в Николаєві 50 зр. На кружку педаґоґічнім в Петранці зложили Ів. Белей з Небилова, Ів. Сенчина з Петранки і Он. Мацейків з Рівнї по 1 зр. разом 3 зр. Дальше пп.: Др. Мел. Бучиньский з Станїславова 2 зр., о. Вікт. Чаплиньский з Косова 50 кр., І. Крит учитель з Рівнева 3 зр. 20 кр., зібраних на засїданю кружка педаґоґічного в Новосїлках лїских дня 24 лютого; о. Вікт. Єзерский з Полонич 10 зр., зібраних дня 4 лютого від гостий в домі о. Єзерского; Бойкевич кандидат нотарияльний в Борщеві 58 зр. 57 кр. з вечерка устроєного також дня 22 лютого на дохід будови театру; Теод. Яницкий учитель в Беневі 50 кр.; о. Р. Фицалович з Швейкова 7 зр., зібраних дочкою Люнею; Д. Марко ветеринар в Бялій 24 зр., а то: 5 зр. від себе, а 19 зр. зібраних на купони.

і на колїнах — бо тут в церквах нема лавок — слухає служби Божої. Місто має богато красних огородів і площ та алей, украшених водотрисками і статуами, а до найкрасших належить площа перед катедральною церквою. Дивно однакож, як люди иноді не знають, де що примістити: тут перед одним із головних входів до катедральної церкви єсть невеличкий басен, а в нім стоїть статуа, що представляє шевского хлопця, котрий держить до гори подертий черевик, з котрого тече вода!

В парку, званім Алямеда, положенім серед міста, грає що недїлї від 10 до 1 год. войскова музика. Під ту пору сходить ся тут весь елеґантний нарід з цїлої столиці, панове й панї в строях европейских; рідко лиш заблукає ся і то хиба де в подальших алеях огорода, який мужчина в народнім, мехіканьскім строю, у вузоньких штанах з срібними ланцушками вздовж ноги та у високім, кінчастім капелюсї з широчезними крисами, понашиваними золотими і срібними крученицями. Вечером в недїлю сходить ся тут знов так само сама біднота з цїлого міста; огород наповняє ся людьми так, що трудно перейти, всї лавки заняті, а стежками снують ся обдерті Індияни та малого росту індияньскі жінки, котрі у мішку на плечах носять свої діти. Весь бідний нарід ходить тут босо; рідко хто лиш привязує собі до ніг куснї шкіри, щось ніби в родї постолів або ходаків.

Місто Мехіко має нинї около 270.000 жителів, з котрих переважна часть, головно інтелїґенция, креолї, т. є. білі, походженя іспаньского, але роджені в Америцї; відтак ідуть Індияни з племени Ацтеків, первістні жителї краю, мурини і наконець мішанцї всїляких рас, звані ту местіцами, мулятами, цамбонами, терчеронами і квартеронами. З Европейців можна тут побачити найбільше Анґлїйців, Нїмців і Італїянців. Місто побудували первістно Ацтеки в першій половинї 14. столїтя і тогди називало ся оно Теночтіллян, але Европейцї знали его лиш під назвою ацтекского божка війни, Мехітлї, і з того пішла нинїшна назва Мехіко. В Мехіку єсть резиденция президента і найвисших властий державних, унїверситет, академія штук красних, школа гірнича, кілька театрів і богато церков, з котрих найкрасша церков катедральна, збудована на розвалинах давної ацтекскої святинї. Положенє міста єсть досить некористне, бо з одної сторони суть недалеко вульканы, від котрих часто походить землетрясенє, а з другої знов два озера, Тецкуко і Чалєо та великі багна коло них, від котрих вода по зливах підходить аж до міста і заливає доми та улицї. Місто не має доброї води і спроваджує єї двома водоводами, з котрих один іде з міста Чапультепек, що лежить на 5 кільометрів від Мехіка. Чапультепек було давнїйше резиденциєю мехіканьских королїв. Тут єсть на високій скалї старосьвітский замок, виставлений під конець 17. столїтя віцекоролем Ґальвецом; тепер перероблено его на войскову школу. При сподї сеї скали був давнїйше великий парк, з котрого тепер зроблено ботанїчний огород; в сім огородї суть три дерева випресові, котрих пнї мають 9 до 13 метрів в обємі — дуже велика рідкість!

Хто заїхав раз до столиці мехіканьскої републики, той не повинен позабути й на найславнїйші на весь сьвіт мехіканьскі копальнї срібла. До найблизшої з них, до срібного міста Пачика, єсть всего лиш пів дня їзди зелїзницею. Як звістно, добуває ся найбільше срібла на цїлім сьвітї в Мехіку, а ревірів копальняних єсть тут кілька сот; однакож найважнїйших бо найбогатійших в срібло єсть лиш пять, а то: коло міста Батопіляс в удїльній державі Чігвагва, де добуває ся самородне срібло, а відтак в державах: Цакатекас, Люй Потозі, Ґваначато і наконець коло міста Пачука в державі Гідальґо, де добуває ся т. зв. чорне срібло, а властиво чорно-оловяно-сїра руда, котра, коли єсть зовсїм чиста, даєсь краяти ножем так, як олово, а з котрої витоплюють чисте срібло. Вже на двірци в Мехіку, а на провинциї часто також і по склепах можна стрітити ся з тим сріблом. На двірци стоять иноді цїлі стоси штаб того срібла, чекаючи на дальший перевіз, а купцї знов з браку готових гроший платять иноді тими штабами. Ба, навіть на мори, на кораблях можна стрітити ся з тим сріблом, бо его везуть аж до Суземптону в Анґлїї.

Срібне місто Пачука — ту підемо за описом дра Полїґа — лежить майже на рівній висотї з Мехіком, під горами в сторонї, де майже не ма анї одної деревини. Хто приїзджає зелїзницею, видить зараз від разу перед собою і місто і вершки скал, що піднимають ся в гору зараз поза містом. Перше, що нам впало в очи, коли ми станули на двірци, то були величезні стоси срібних штаб в видї цегол, котрих стерегли руралєс (жандарми). Пачука місто не велике, бо має ледви яких 20.000 жителів, а вигоди тут нема також майже нїякої — най-

— **Доповняючий вибір** члена Ради пов. в Стрию з міста Стрия відбуде ся дня 16 цвітня с. р.

— **Житє у читальнях.** Читальня в Завалові в підгаєцкім пов. рішила на своїх загальних зборах дня 14 м. м. перемінити ся на читальню „Просвіти“, а голова о. сов. Дмитро Гузар, котрий мимо старшого віку (має по над 70 літ) щиро занимає ся добром своєї парохії, обіцяв причинити ся до заснованя каси позичкової. Збори рішили старати ся, щоби кождий член брацтва церковного був і членом читальні.

— **При головній розправі,** яка тепер веде ся в тернопільскім суді против Антона Рудого его батька і сестри за украдене гроший в тернопільскій касі ощадности, признає ся головний обжалований Антін Рудий до вини, але батько его випирає ся, а сестра каже, що вправді мала гроші у себе, але переховувала їх в добрій вірі. Як звістно, батько Рудого дав був на службу божу, щоби викрив ся правдивий виновник. Розповідають тепер також, що коли давнійше старого Рудого переслухувано яко сьвідка в процесі его сина, він приходив часто до суду з тростиновою палицею, в котрій, як опісля показало ся були сховані 7000 зр. і ставив єї зовсім спокійно денебудь в кутику.

— **Нещасна пригода** лучила ся вчера на львівскім дворци зелізниці Кароля Людвика. Торговець дерева Зенне, котрий має 9 дітий, хотів перейти через шини, щоби дістати ся до огрівальні льокомотив. В тій хвили надходив поїзд. Зенне хотів вминути его, але льокомотива иншого поїзду з противної сторони ударила его так сильно, що з розбитою головою впав він на землю неживий.

— **Землетрясенє в Чернівцях** До N. fr. Presse доносять з Черновець, що там дня 4 с. м. около 8 год. рано дало ся почути трясенє землі, що тревало може яких десять секунд. Дописуватель тої ґазети, що лежав підчас трясеня землі в постели, так его описує: Мені здавало ся, як коли-б хтось спід споду бив мій матерац пружиновий і хотів підкинути его в гору; рівночасно забреніли фляшинки, що стояли на полиці, котра прибита до стіни. Коли-б вість ся потвердила сі — а доси якось з Буковини ніхто не дав близшої звістки — то може показалось би, що землетрясенє, яке почуто того самого дня в Підволочисках, але трохи раньше, сягнуло аж під Чернівці. Безпечно мусіли би его почути також і в сторонах Заліщик, бо як раз Заліщики, Синьків, Опут на Буковині і Чернівці суть тим тереном, де у наших сторонах проявило ся було послідне досить сильне землетрясенє.

— **Снїги на Сицилії.** З Риму доносять, що в селах на огнистій горі Етна на Сицилії упали великі снїги і наробили страшенної шкоди. В Цафферано, Мільо, Кастілїоне, Валето і Віяґранде завалило ся під снїгом більше як 300 хат.

— **Нова недуга.** Мати япаньского мікада (так сказати-б: цїсаря) захорувала недавно дуже тяжко, а япаньскі часописи доносять, що єї лїчило нї більше нї менше тілько 423 лїкарів. Все-ж таки не вернули її здоровля, а навіть жаден лїкар не вмів вислїдити, що се за недуга. Тодї закликали сьвященика буддийского і той розумний чоловік сказав, що причиною недуги достойної пацієнтки есть нїчо инше, лише — заведенє зелїзницї. Сей сьвященик думав собі так: Доки не було в Япанї зелїзниць, цїсарева була здорова, а як їх побудовали, занедужала. Справдї, що за вчений сьвященик!

— **Зі страху перед жінкою.** В Берлинї вертав оногди около 10 год. вечером якийсь порядно одягнений але трохи піднитий мужчина та коли переходив через міст над рікою заспівав собі пісню: „Бувай здорова старенька хато!“ і скочив у воду. Від студеної води він опамятав ся, бо коли люди, що то виділи, кинули ему шнур з банькою до ратованя, він вхопив ся шнура і вилїз. Але ледви що станув на мостї, як знов віздозвав ся: Панове, представленє розпочинаєсь на ново! — і хотів знов скочити у воду, але люди научили его троха розуму а відтак повели на полїцию. Тут показало ся, що був то сорок лїт маючий ремісник, котрий засидів ся в якімсь шинночку і там собі добре підпив а відтак зі страху перед жінкою бояв ся вже вертати домів і хотів собі смерть зробити.

† Посмертні вісти.

— **Померли:** Анатоль Кралицкий, ігумен монастиря сьв. Миколая в Мукачеві, в 59 р. житя. — Микола Савчин, богослов 3. року, у Верісгофен в заведеню о. Кнайпа, в 24 р. житя.— Павлина Билиньска, жена властителя реальности в Ортиничах, в 19 р. житя. — Теодор Грицина, парох Братковець деканата тисьменицкого в 69 р. житя. — Антін Калужнияцкий, парох Модрича дрогобицкого дек. в 73 р. житя. — Анна Дзеровичева, жена суді в Унтервайсенбах в гор. Австриї, в 34 р. житя.

Всячина.

— **Наполеон в мітольоґії.** Як звістно, Французи убожали, ба, й ще убожають свого першого цїсаря Наполеона Бонапартого. Отже кількадесять лїт тому назад, написав був один Француз для насьміху книжочку, в котрій доказував, що Наполеона не було нїякого, що то все, що о нїм говорять, то байки, повірки — мітольоґія з поганьских часів. Ту книжочку видано тепер в Парижи знову і в нїй сказано так: Наполеон — то сонце, божок сонця, бо Наполеон не значить нїчого иншого, лиш „новий Аполльо, грецкий божок сонця; друге імя, Бонапарте, зложене з двох слів buona parte, що значить „добра часть“, т. є. день, противно як mala parte значить „зла часть“, т. є. ніч. Мати Наполеона звалась Летиция, а то значить богиня розкоши, зоря поранна; він мав три сестри: то три ґрациї; чотирох братв: то чотири пори року; четвертий брат був князем Канїно, а canus значить білий, отже то: зима; він мав дві жінки і одного сина, а божок Аполльо так само; він звеличав ся на полудни, а сила его ослабла на півночи — так само як сила сонця; він показав ся на всході і вийшов з моря (в Єгиптї), а потах на заході (на острові св. Олени); він панував 12 лїт, то значить: дванайцять місяців в роцї. — До того додає якийсь другий учений: а ті плями від табаки на камизельцї у Наполеона були — лятна на сонци.

— **Де на земли найгорячійше?** Найбільша спека єсть на полудневo-західнім побережу Персиї, що пристає до моря. Там торік через 40 днів в день і в ночи не було нїколи менче, як 37 степенїв Цельзия тепла, а бувало й так, що під вечір теплота доходила й до 53 степенїв. В найсухійшій місцевости Барін треба за водою копати в землю сто, двіста або й пятьсот стіп (80 кілька сяжнів) глубоко. А хоч там така недостача води, таки жиє там богато людий. Они спроваджують воду з далеких околиць на свою пустиню в торбах з козячих шкір і продають ту воду по досить дорогих цінах.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ментона 8 марта. Їх Вел. Цїсар і Цїсарева ходили вчера рано на проход; в полудне вибрала ся була Є. Вел. Цїсарева на прогульку в гори, а Є. Вел. Цїсар виїздив відтак сам один.

Льондон 8 марта. З Дурбану доносять, що над рікою Замбезі прийшло межи анґлійским а португальским войском до кровавої бійки. — Ґледстон перестудив ся і занедужав легко.

Білґрад 8 марта. Вісти о якійсь зміні в кабінетї і о покликаню лїберального мінїстерства суть зовсім безосновні. — З нагоди роковин проголошеня Сербії королївством одержує король все ще богато письм ґратуляцийних з цїлого краю. Запримічено, що підчас принятя у короля тїла дипльоматичного не було кор. Миляна, а молодий король відзначав особливо послів француского і російского. Посол Пашич прислав королеви з Петербуга в імени своїм і тамошної сербской кольонії ґратуляцию.

лїпший готель тут, то як в Европі де на селї яка господа.

Прийшовши до міста, зайшли ми до одної реставрациї, де могли дістати навіть правдивого баварского пива, але правда, фляшинку, в котрій не було більше як третина лїтра, за — 1 зр.; в Мехіку, бачите, дуже велика акциза від пива. На площи перед реставрацією грала войскова музика, без котрої в нїякім мехіканьскім містї не обійде ся; нам лиш впало то в очи, що доокола музики стояли вояки з карабінами і наложеними на них баґнетами. Наш господар пояснив нам зараз, що то американьска музика. Неодин з тих музикантів, що тут вигравали, мав вже на своїй совісти чиюсь душу; але все-ж то ориґінальна та може й не зла гадка поправляти розбишаків — музикою. А які тут розбишаки, мав я нагоду переконати ся, бо тут убили мого приятеля в ярі саме коло закопу Крісто повисше міста, куди я тепер вибирав ся.

Закіп Крісто лежить високо на горі, в ярі, з котрого дуже красний вид на місто і далеко на цїлу верховину аж під вулькани Попокатепетль та Істаціґватль. Закіп сей, як і кождий инший, але ориґінальний спосіб, в якиї тут з руди добувають срібло. Руду товчуть і мелють а відтак розрабляють з водою на густе болото, котре широкою круглою купою розсувають на подвірю перед закопом та посипують ртутею (живим сріблом), солею і синим каменем. Щоби ту мішанину добре перемішати, пускають на ню кільканацять старих і нездалих вже до иншої роботи шкап, котрим обвязують ноги шматами; конї ті ходять по тій мішанинї подібно, як в молотарнях при кератї, або як то де на всходї молотить ся збіже кіньми. Мимо позавиваних ніг конї не можуть тут довго видержати, найбільше місяць або два. Срібло в тім болотї мішає ся з ртутею, а відтак та мішанина (амальґам) виполїкує ся з болота і на огни випражує ся з нєї чисте срібло. В Пачуцї заложено вже тепер великі фабрики, в котрих руда миє ся, товче ся і меле ся машинами а чисте срібло випражує ся у великих пражниках, що постійно обертають ся на огни. В другім закопі, котрий ми оглядали, званім Маравілляє, добуто в 1891 р. так велику масу чистої руди, що єї відвожено безперестанно кількадесяти мулами відразу до фабрик.

Але місто Пачука славне не лиш з свого срібла; оно єсть також осередком фабрикациї национального напитку, пульку, а плянтациям аґави не видко тут кінця. Коли ми вертали опісля назад до Мехіка, то більшу часть дороги їхали лиш полями, засадженими маґами. Було ще дві години їзди зелїзницею до столицї і на дворі було вже добре темно, але у воздусї понад містом перед нами бачили ми ясний відблеск електричного осьвітленя в Мехіку. Приїхавши до міста, застали ми в нїм повінь, сим разом більшу, як звичайно. Тиждень перед тим була велика злива, вода в недалеких озерах прибула значно, а рівночасно підняла ся з нею і вода на ґрунтї під містом та позаливала улицї. До готелю дістали ся ми фіякром, але там прийшло ся іти по дошках аж до сходів.

Надіслане.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.